

Factsheet:

Toelatingsproces gewasbeschermingsmiddelen en bijengezondheid

(versiedatum: juni 2014)

Voor aanvullende informatie, zie ook Agrodis factsheets:

- Toelatingsproces gewasbeschermingsmiddelen.
- Toelatingsproces gewasbeschermingsmiddelen en de menselijke gezondheid.

Toelatingsproces en bijengezondheid

Bij de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen en biociden wordt door het Ctgb gekeken in hoeverre de aangevraagde toepassingen een risico vormen voor mens, dier en milieu. Hierbij wordt ook gekeken naar de risico's voor de gezondheid van bijen. Dit betekent dat voor alle toegelaten neonicotinoïde-houdende middelen ten tijde van de beoordeling sprake was een acceptabel risico voor de gezondheid van bijen.

Verskillende wetenschappers brengen de middelen op basis van neonicotinoïden in meer of mindere mate in verband met de verhoogde wintersterfte onder bijenvolken die over de hele wereld wordt waargenomen. Ook in Nederland wordt, over een langere periode, achteruitgang van de bijenstand waargenomen en zijn er zorgen dat dit mede verband houdt met het gebruik van neonicotinoïden in de landbouw.

Relatie neonicotinoïden en bijengezondheid

In een rapport dat EFSA (European Food Safety Authority) begin 2013 heeft gepubliceerd, concluderen de opstellers dat risico's voor bijen door neonicotinoïden niet zijn uit te sluiten. De EFSA heeft erkend dat zij onvoldoende gegevens heeft om de risicobeoordeling goed af te ronden. Dat betreft gegevens over bijvoorbeeld stof, de concentratie in pollen en nectar, de concentratie in het rotatiewater, honingdauw en volggewassen. Feitelijk zegt de EFSA: we hebben te weinig informatie om risico's uit te sluiten." Toch kan een dergelijke conclusie aanleiding zijn tot een (tijdelijk) verbod op middelen die neonicotinoïden bevatten.

In de huidige discussie (2013/2014) krijgt de fabrikant niet de tijd om de aanvullende studies te doen die mogelijk nodig zijn om de resterende risico's te onderzoeken. Bovendien is het belangrijk dat voor een dergelijk onderzoek de normen, criteria en protocollen zijn bepaald die gelden als een richtsnoer voor het onderzoek. Dit richtsnoer ontbreekt vooralsnog.

Regelmatig komen nieuwe studies en wetenschappelijke informatie beschikbaar over de relatie tussen neonicotinoïden en de gezondheid van bijen. Het Ctgb houdt alle wetenschappelijke ontwikkelingen hierover nauwlettend in de gaten. Mocht er nieuwe wetenschappelijke informatie beschikbaar komen welke een risico aantoont voor mens, dier of milieu voor toegelaten Nederlandse toepassingen, dan zal het Ctgb hiernaar handelen

Aanvullende maatregelen en initiatieven

Op initiatief van de staatssecretaris zijn vertegenwoordigers van zo'n 25 organisaties met elkaar in gesprek gegaan om een gezamenlijk Actieprogramma Bijengezondheid op te stellen. In dit programma zijn voorstellen gedaan om de gezondheid van bijen te bevorderen en de oorzaken van bijensterfte aan te pakken.

Onlangs verscheen een artikel over de lage wintersterfte onder bijenvolken in de afgelopen winter. De exacte relatie met de reeds getroffen maatregelen staat niet vast, maar dat het aantal maatregelen in de teelt en de voorschriften van middelen talrijk zijn, is een feit. Zo hebben de afgelopen maanden verschillende acties plaatsgevonden die een positieve bijdrage kunnen leveren aan de bijengezondheid. Hieronder een aantal links die u verwijzen naar relevante informatie:

- a. WUR [dossier bijengezondheid](#)
- b. Project [Burgers voor bijen](#)
- c. [Artikel 'lage wintersterfte onder bijen afgelopen winter'](#)
- d. [NVWA overzicht voor bijen aantrekkelijke gewassen; beknopt overzicht bewerkt door Agrodīs;](#)
- e. [Voorlichtingsposter bijen](#)

- 0 – 0 – 0 -